

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

28

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 196

**İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin
Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların
Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin
Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına
Dair Notaların Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1616) ve
Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ve Listesi.....	4
• Kanun Teklifleri Yenileme Tezkeresi.....	11
• 2/1616 Esas Numaralı Teklifin	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	12
- Genel Gerekçesi	12
• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi	13
• Dışışleri Komisyonu Raporu.....	14
- Muhalefet Şerhi	17
- Dışışleri Komisyonunun Benimsediğı 27'nci Yasama Dönemine Ait Rapor	20
- Teklif Metni.....	25
- Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin	25
• Anlaşma Metni.....	26
• Notalar	38

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z-90666677-599-180451

2 Ekim 2023

Konu: Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırılmayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/5027	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması
2	2/5038	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması
3	2/1781	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması
4	2/2783	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması ve Notalar
5	2/2278	Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşması
6	2/2935	Matrah Aşındırma ve Kâr Kaydırmanın Engellenmesine Yönelik Vergi Anlaşmaları ile İlgili Önlemlerin Uygulanmasına İlişkin Çok Taraflı Sözleşme
7	2/1897	Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Karar

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
8	2/1912	Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Karar
9	2/4162	Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 47'nci Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 21'inci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 4/9/2021 Tarihli ve GA21/4/442 Sayılı Karar
10	2/2370	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
11	2/3910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma
12	2/4291	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma
13	2/3378	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşması
14	2/1532	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
15	2/1548	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşma
16	2/2984	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
17	2/1194	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması ve Notalar
18	2/2024	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması
19	2/4188	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşması
20	2/3141	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Kraliyet Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması
21	2/5025	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması
22	2/5026	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması
23	2/3537	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askerî Alanda İşbirliği Çerçeve Anlaşması
24	2/2021	Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşması
25	2/4323	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma ve Askerî İşbirliği Çerçeve Anlaşması
26	2/4416	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
27	2/4417	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşması ve Notalar
28	2/4418	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Savunma İş Birliği Anlaşması
29	2/4706	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması
30	2/4911	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî İşbirliği Çerçeve Anlaşması
31	2/5024	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Savunma Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma
32	2/4292	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kuveyt Devleti Milli Muhafız Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuveyt Devleti Hükûmeti Arasında İşbirliği Protokolü ve Notalar
33	2/3706	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İşbirliği Anlaşması
34	2/4650	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Mali ve Teknik İş Birliğine İlişkin Çerçeve Anlaşması
35	2/1459	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Mali Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
36	2/1545	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşma
37	2/3445	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması
38	2/4529	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşması
39	2/1593	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslami Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşması
40	2/1794	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması
41	2/1949	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşması
42		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) Teşkilatı Arasında Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) Uluslararası Sekretaryası İçin Ev Sahibi Ülke Anlaşması Tadil Protokolü
43	2/4814	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malta Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması
44	2/1776	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması
45	2/3536	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/3543	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması
47	2/4891	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması
48	2/2847	İslam Konferansı Örgütünün İmtiyaz ve Muafiyetlerine Dair Sözleşme
49	2/2664	İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Medya Forumu Tüzüğü ile Notalar
50	2/3004	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Kişilerin Geri Kabulüne İlişkin Anlaşma ve Notalar
51	2/2023	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşması
52	2/2058	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşma
53	2/2025	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakta Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27’nci Yasama Dönemi’nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/5027, 2/5038, 2/1781, 2/2783, 2/2278, 2/2935, 2/1897, 2/1912, 2/4162, 2/2370, 2/3910, 2/4291, 2/3378, 2/1532, 2/1548, 2/2984, 2/1194, 2/2024, 2/4188, 2/3141, 2/5025, 2/5026, 2/3537, 2/2021, 2/4323, 2/4416, 2/4417, 2/4418, 2/4706, 2/4911, 2/5024, 2/4292, 2/3706, 2/4650, 2/1459, 2/1545, 2/3445, 2/4529, 2/1593, 2/1794, 2/1949, 2/4814, 2/1776, 2/3536, 2/3543, 2/4891, 2/2847, 2/2664, 2/3004, 2/2023, 2/2058 ve 2/2025 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan Kurtulmuş
İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1616)	
ESAS	Dışışleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 554222 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma” ve Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair “Notalar”ın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop

Tekirdağ

GENEL GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı; taraf ülkeler arasında sermaye ve teknoloji akışını hızlandıracak, yönetim becerisi ve uluslararası pazarlara giriş imkânı oluşturacak uluslararası doğrudan yatırımları teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuki düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

Ülkemiz müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı zamanda yabancı yatırım ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yolu ile ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içinde etkin bir şekilde yer alması, genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasındadır. Bu çerçevede, ülkemizde yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının korunması ve daha fazla yabancı sermaye girişinin özendirilebilmesi için, yatırım ve ticaret ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu ilişkilerin gelişmesine yönelik potansiyele sahip olduğu düşünülen ülkelerle, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının imzalanmasına 1962 yılında başlanmıştır. Ülkemizin sermaye ihraç eder hale gelmesi ile bu süreç hızlandırılmıştır.

Bu itibarla 5 Eylül 2018 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın temel esasları aşağıda özetlenmiştir:

1. Anlaşmaya taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen uluslararası doğrudan yatırımların ve yatırımlarla ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun şartları oluşturmak.

2. Türkiye ve Filistin’de uluslararası doğrudan yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek.

3. Her iki ülkede, taraf ülke yatırımcıları ile ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek.

4. Her iki ülkenin yatırımcılarının elde ettiği kârların ve diğer gelirlerin gecikme olmaksızın transfer edilmesini güvence altına almak.

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören söz konusu Anlaşma, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken, aynı zamanda taraf ülkelere insan ve bitki sağlığı, çevre ve güvenlik konularında düzenleyici önlemler alma hakkı tanımaktadır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-172673

22 Ekim 2019

Konu: Anlaşma ve Notalar

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5 Eylül 2018 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma” ve Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair Notaları Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

13/02/2025

Esas No: 2/1616

Karar No: 149

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1616 esas numaralı, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 11/02/2025 tarihinde yaptığı 14’üncü toplantısında görüşölmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

27’nci Yasama Döneminde görüşülememesi nedeniyle kadük kalan 2/2370 esas numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, 03/10/2023 tarihinde İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş imzasıyla yenilenmiştir. Teklif, 2/1616 esas numarası ile 04/10/2023 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonumuzun 28’inci Yasama Dönemi 11/02/2025 tarihli 14’üncü toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkililerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Hükümeti arasında sermaye ve teknoloji akışının hızlandırılması, yönetim becerisi ve uluslararası pazarlara giriş imkanı oluşturacak uluslararası doğrudan yatırımların teşvik edilmesi ve bu yatırımların korunması amacıyla daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören Anlaşma ile Anlaşma’da değişiklik yapılmasına dair Notaların onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Söz konusu Teklif 27’nci Yasama Döneminde 2/2370 esas numarasıyla Komisyonumuzda görüşülmüş, oy çokluğuyla kabul edilerek rapora bağlanmış ancak kanunlaşamayarak hükümsüz kalmıştır. 28’inci Yasama Döneminde 2/1616 esas numarasıyla yenilenerek tekrar görüşülmüş; İçtüzüğün 77’nci maddesinin 1’inci fıkrası uyarınca 27’nci Yasama Dönemi 169 sıra sayılı raporun ve metnin benimsenmesi oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

4. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Elazığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı ve İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Teklif ile ilgili özel sözcü olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Fuat Oktay</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
Ankara	Balıkesir	İzmir
Kâtip	Üye	Üye
<i>Derya Bakkak</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Ceylan Akça Cupolo</i>
Gaziantep	Ankara	Diyarbakır
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye <i>Talih Özcan</i> Düzce	Üye <i>Mahmut Rıdvan Nazırlı</i> Elâzığ (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Kamil Aydın</i> Erzurum
Üye <i>Utku Çakırözer</i> Eskişehir	Üye <i>Seda Gören Bölük</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Yunus Emre</i> İstanbul
Üye <i>Oğuz Kaan Sahıcı</i> İstanbul	Üye <i>Namık Tan</i> İstanbul	Üye <i>Metin Ergun</i> Muğla

MUHALEFET ŞERHİ

Türkiye ile Filistin halkları arasında güçlü tarihsel bağlar olmakla birlikte, İsrail'in yayılmacı siyonizmine karşı Filistin Halkının meşru mücadelesinde Türkiye Hükümetlerinin iki yüzlü bir dış politika sergiledikleri gözlemlenmiştir. İsrail'i 1949'da ilk tanıyan devletler arasında Türkiye yer almışken 1958'de ise İsrail Başbakanı David Ben-Gurion ile dönemin Türkiye Başbakanı Adnan Menderes gizlice bir araya gelmiş ve halkla ilişkiler kampanyaları, istihbarat paylaşımı ve askeri iş birliklerini içeren kapsamlı anlaşmalar yapmışlardır. Aynı dönem Süveyş Krizi'nin etkileri devam etmekteydi ve 2'nci Arap-İsrail Savaşı sonucunda İsrail yayılmacılığı Filistin'in güneyi ve Sina Yarımadası'nı kapsayacak kadar genişlemiştir. 1'nci İntifadanın sonucunda Filistin ile İsrail arasında yapılan Oslo Anlaşması kısmen bir normalleşme içerse ve çözüm umudunu arttırsa da İsrail'in 1993'ten itibaren silahlanmaya ağırlık verdiği görülmektedir. Ancak bu dönemde Türkiye'den Filistin'e yönelik gözle görülür bir destek ise sağlanmamıştır.

1994 yılında Tansu Çiller'in Başbakanlığı döneminde İsrail ile Türkiye arasında "Savunma İş birliği Anlaşması", 1996'da Refah-Yol Koalisyonu döneminde ise "Askeri Eğitim İş birliği Anlaşması" devreye girmiştir. Bu askeri anlaşmalar kapsamında AKP Hükümeti döneminde HERON tipi insansız hava araçları 183 milyon dolar karşılığında satın alınmış ve Türk Silahlı Kuvvetleri envanterinde bulunan M-60 tankları ile F-4 ve F-5 savaş uçaklarının modernizasyonu İsrail'de yapılmıştır. Türkiye 54 adet F-4 savaş uçağının modernizasyonu için İsrail'e 1 milyar doların üzerinde bir ödeme yapmış, 170 adet M-60 tankının modernizasyonu anlaşması da 650 milyon dolara mal olmuş ve TSK'ye ait F-4 ve F-16 uçakların elektronik modernizasyonu için İsrail'e toplam 280 milyon dolar daha ödeme yapılmıştır. Konya'da bulunan TSK'ye ait hava üssünde uzun bir dönem İsrail savaş uçaklarının eğitim uçuşlarını yaptığı da gündemdeki yerini korumuştur. İsrail savaş sanayinin desteklenmesi ve finansmanı anlamına gelen bu askeri iş birliği projeleri, İsrail Ordusu'nun Filistin üzerindeki savaş kapasitesini ne kadar geliştirdiği sorusunu ön plana çıkarmaktadır.

14 Mart 1996 tarihinde ANAP-DYP Hükümeti tarafından imzalanan ve 1997'de yürürlüğe giren "Türkiye-İsrail Serbest Ticaret Anlaşması" ile birlikte Türkiye ile İsrail arasındaki ilk kapsamlı ikili ticaret süreci başlamıştır. 2002 yılından itibaren ise AKP Hükümetleri, yayılmacılığı sürdüren

ve Filistin topraklarını sürekli ilhak eden İsrail Devleti ile askeri ve ticari iş birliğine devam etmiştir.

Herhangi iki ülke arasındaki ilişkilerin ne düzeyde olduğunu anlamak için en iyi araç ekonomik ilişkilerdir. Buradan bakıldığında ise Türkiye ile İsrail arasında bırakın savaşı, büyük bir dostluk ve iş birliği vardır. Davos Krizi'nden bu yana AKP liderlerinin açıklamalarını dinleyen biri İsrail-Türkiye ilişkilerinin tamamen koptuğunu sanabilir ancak Filistin Halkı'na karşı her gün katliam gerçekleştiren İsrail Hükümeti, Türkiye ile ticarete ve ekonomik iş birliğinde sınır tanımamaktadır. Türkiye kamuoyu, AKP Hükümeti'nin "Filistin Davası" var gibi bir tiyatro sahnesi sergilediğini görmektedir. Açıkça ifade etmek gerekirse her konuda olduğu gibi AKP Hükümeti, Filistin-İsrail meselesinde de toplumun algılarına oynamaktadır.

AKP'nin iktidara geldiği yıl iki ülke arasındaki ticaret hacmi 1,2 milyar dolar iken bu rakam 2011'de 4 milyar doları aşmıştır. 2010 yılında Türkiye'den ithalat İsrail otomotiv pazarında %10'a ulaşmıştır ('Kriz İsrail'le Ticareti Etkilemedi', NTV, 16.9.2010). Yani İsrail ile dış ticaret 2011'e kadar %300'den fazla artmış, üçe katlanmıştır. 2011 yılında Radikal gazetesi bu durumu "Türkiye-İsrail ticareti kriz dinlemiyor" cümlesiyle özetlemiştir (Radikal, 23.8.2011).

Araya Davos Krizi, Mavi Marmara Katliamı, alçak koltuk ve diğer irili ufaklı sataşmalar girmesine rağmen iki ülke ticareti 2013'te de durmamış ve TÜİK verilerine göre 5 milyar doları aşmıştır. TÜİK verilerine göre 2008-2014 arasında İsrail-Türkiye ticaret hacminin %90,2 artması anlamına gelmektedir. (HT Ekonomi, 24.7.2014). Resmi verilere göre sadece Mavi Marmara'dan bugüne İsrail-Türkiye ticareti yaklaşık %50 oranında artmış durumdadır.

TÜİK verilerine göre 2020'nin ilk 9 ayında Türkiye'den İsrail'e 103,7 milyon dolarlık çimento satılmıştır. ABD'den sonra İsrail'e en fazla çimento satan ülke Türkiye'dir. Mavi Marmara Krizi'nin yaşandığı 2010 yılından itibaren 2020 yılına kadar istatistiklere bakıldığında sadece çimento değil, demir ve otomotiv alanındaki ihracat verilerinin de sürekli artış eğiliminde olduğu görülmektedir. 2019 ve 2020 ticaret verilerine bakıldığında İsrail'in en fazla ihracat yaptığı ülkeler arasında Türkiye 1,6 Milyar Dolar ile 7'nci sıradadır. İsrail'in ABD ve Çin'den sonra en fazla ürün satın aldığı 3'ncü ülke 5,5 milyar dolarlık hacim ile Türkiye'dir. Yani Türkiye ile İsrail arasında 2019 sonu itibarıyla 7 milyar doları aşan bir ticaret hacminden söz edilebilir. 2020 yılı itibarıyla Türkiye'nin İsrail'e sattığı ürünler arasında yine ilk sırada inşaat demiri ve çimento bulunmaktadır. İsrail'in Filistin toprakları üzerinde yeni yerleşim yerleri kurduğunu ve Filistinlileri duvarlar arasında sıkıştırmayı amaçlayan projelerin olmazsa olmazının çimento ve demir olduğu düşünüldünce bu verilerin bir tesadüf olmadığını görülmektedir.

7 Ekim 2024’ten itibaren İsrail ile Filistin arasındaki savaş özellikle Gazze sahasında bambaşka bir evreye girmiştir. HAMAS’ın İsraili sivilleri hedef alan saldırıları, İsrail için “fırsat” yaratmış ve Gazze’de etnik temizlik politikası uygulamaya başlamıştır. Bu aşamada birçok ülke İsrail’e ambargo uygularken Türkiye resmi makamlarının “ticareti tamamen bitirdik” açıklamalarının aksine İsrail ile 3’üncü ülkeler aracılığıyla ticarete devam etmiştir. Tüm bunlara ek olarak söz konusu anlaşmanın Başkanlığa 2019 yılında gelip 6 sene bekletildikten sonra görüşülmesi de bir başka soru işaretidir.

Daha da ötesi, Filistin ile ticaret adı altında başta çimento ve demir gibi ürünlerin İsrail’e Türkiye limanları üzerinden gönderilmesidir. Açıkça Filistin ile yapılan ticaret aslında İsrail ile ticareti ifade etmektedir. DEM Parti olarak İsrail ile insani ihtiyaçları kapsayan ürünlerin ticaretine karşı olmamakla birlikte, Filistin’in paravan haline getirilmesi kabul edilemez bir yaklaşımdır. Böylesi bir güvensizlik hali nedeniyle “Filistin ile ticaret” adı altında örtülü bir ticaretin yapıldığına ilişkin resmi veriler ışığında bu anlaşmaların askıya alınmasından ve Filistin ile gerçek ve dolaysız bir ticaret prosedürü sağlanana kadar şerhimiz geçerli olacaktır.

Ceylan Akça Cupolo

Diyarbakır

Dışışleri Komisyonunun Benimsediğı 27’nci Yasama Dönemine Ait Rapor

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

30/1/2020

Esas No: 2/2370

Karar No: 121

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 22/10/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma” ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair “Notalar”, 13/11/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 19/11/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen 2/2370 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 15/1/2020 tarihli 18’inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Hükümeti arasında sermaye ve teknoloji akışının hızlandırılması, yönetim becerisi ve uluslararası pazarlara giriş imkanı oluşturacak uluslararası doğrudan yatırımların teşvik edilmesi ve bu yatırımların korunması amacıyla daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören Anlaşma ile Anlaşma’da değişiklik yapılmasına dair Notaların onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

2005 yılında yürürlüğe giren Türkiye-Filistin Serbest Ticaret Anlaşması’nın ülkelerimiz arasındaki yaklaşık 10 milyar dolar olan ticaret hacminin 2016’da yaklaşık 100 milyon dolar seviyesine çıkmasına büyük katkısı olduğu, Türkiye ve Filistin arasındaki ekonomik, ticari ve yatırım ilişkilerinin gelişmesi için yasal altyapının çok önemli olduğu,

25 Ekim 2018 tarihinde Ankara’da düzenlenen Türkiye-Filistin Ortak Komitesinin Birinci Toplantısı kapsamında, Filistin’le güvenlik iş birliği anlaşması, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında mutabakat zaptı, tarım iş birliği mutabakat zaptı ve sivil savunma alanında mutabakat zaptı olmak üzere çeşitli alanlarda anlaşmalar imzalandığı,

Başta TİKA aracılığıyla ve AFAD ve Kızılay’ın yardımları vasıtasıyla olmak üzere Filistin’e her türlü desteği vermeye daha fazla özen gösterildiği, Filistin Hükümetine olan 10 milyon dolar tutarındaki hibe taahhüdümüzü de bu süreçte yerine getirildiği,

Filistin’de mümkün olduğunca büyük şirketlerimiz tarafından gerçekleştirilecek büyük ölçekli projelerin, düşük kalkınma ve istihdam sorununun çözümüne önemli katkılar sağlanmasının amaçlandığı, bu anlamda, önem verilen projelerden birinin Filistin’in Cenin şehrinde inşa edilecek serbest sanayi bölgesi projesi olduğu,

Türkiye-Filistin Ekonomik İşbirliği Konseyi Birinci Dönem Toplantısı’nın Eylül 2018 tarihinde Ankara’da düzenlendiği, ikili ticaretten karşılıklı yatırımlara; sanayi, KOBİ’ler, standardizasyon alanlarından eğitim, tarım ve turizm sektörlerine kadar çok geniş bir gündem çerçevesinde görüşmelerin gerçekleştirildiği,

Anılan toplantı marjında ülkelerimiz arasında yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına ilişkin Anlaşmanın da imzalandığı,

Anlaşmanın hâlihazırda 108 ülkeyle imzaladığımız yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşmalarından bir tanesi olup temel olarak, ülkemizin model anlaşmasının esas alındığı ve yatırımcılarımızın Filistin’de yapacakları yatırımların uluslararası standartlarda muamele görmesini ve koruma hükümlerinden faydalanmasını öngördüğü,

Bu Anlaşmayla, yatırımcılarımıza Filistin’in güvenli bir yatırım destinasyonu olduğunu göstermek açısından uluslararası topluma da önemli bir mesaj verildiği,

Anlaşmanın iki ülke arasındaki yatırım ilişkilerini daha sağlam bir yasal çerçeveye oturarak karşılıklı yatırımların artırılması amacını taşıdığı,

Yine, bu Anlaşmayla, kamulaştırma ve devletleştirme hâlinde yatırımın gerçek bedelinin gecikme olmaksızın ödenmesinin ve transferinin; yabancı yatırımcılara “Millî Muamele” ve “En Çok Gözetilen Ulus” prensipleri çerçevesinde muamele edilmesinin öngörüldüğü,

Anlaşmanın transferlerin gecikmesinin yapılmasını; savaş veya iç karışıklık hâllerinde “Millî Muamele” ilkesi çerçevesinde, zarar gören yatırımcılara tazminat ödenebilmesini de içerdiği,

Anlaşma ile yatırımcılar ile devlet arasında herhangi bir uyuşmazlığın ortaya çıkması hâlinde uluslararası tahkim imkânının tanınmasının garanti altına alındığı,

Anlaşma vesilesiyle iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin daha ileri gitmesi, karşılıklı yatırımların artması ve bunun sonucunda iki ülke için üretim, istihdam ve vergi gelirlerinin artmasının hedeflendiği,

Anlaşmanın Filistin’le ilişkilerimizin kurumsallaştırılmış çerçevede her alanda geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi çeşitli çevrelerin saldırılarına maruz kalan Filistin davasına desteğimizin de somut göstergelerinden birini teşkil ettiği,

Türkiye olarak, Filistin halkına verdiğimiz desteğin ve Filistin devletiyle her alandaki dayanışmamızın artırarak sürdürüleceği,

ifade edilmiştir.

Komisyon üyesi milletvekilleri tarafından komisyonumuzda yapılan görüşmelerde ise;

Türkiye ile Filistin arasındaki ilişkilerin daha da ilerletilmesi gerektiği, ancak İsrail’in bu işgalci politikalarına karşı Hükümetin daha çok söylemsel düzeyde tutum aldığı, bunun yerine ilk adım olarak İsrail’le askerî ve iktisadi anlaşmaların askıya alınması gibi adımların atılması gerektiği, söz konusu teklifin 108 ülkeyle imzalanan ekonomik anlaşmalardan bir tanesi olduğu, Filistin’le yapacağımız anlaşmanın özel bir durum ihtiva etmediği,

Bu bağlamda, Filistinlilerin karşılaştıkları izolasyonu ortadan kaldıracak adımların atılmasının önemli olduğu, vize muafiyeti uygulamasına geçilmesi gerektiği,

Anlaşma metninin 3’üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, giriş ve geçici ikametle ilgili izin düzenlemesinde benzer anlaşmalarda var olan yapılan başvuruların iyi niyetle değerlendirileceğine ilişkin “Uzman veya teknik personel olarak istihdam edilen gerçek kişilere giriş ve geçici ikamet izni sağlar.” gibi bir kaydın bulunmadığı,

Anlaşma metninin “Belgelerin İletilmesi” başlıklı 13’üncü maddesinde belgelerin iletilmesi için bir adres belirtildiği, bunun da Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü olduğu, 27’nci Dönem’de raporu verilen benzer anlaşmalara bakıldığında “belgeler iletilmesi” başlıklı bir maddenin yer almadığı,

dile getirilmiştir.

Hükümet adına yöneltilen soru ve iddialara ilişkin yapılan açıklamalarda;

İsrail’in uyguladığı mezalime ve yasa dışı uygulamalara sadece söylemsel tepki verilmediği, İslam İşbirliği Teşkilatı Dönem Başkanlığımız süresince yaptığımız iki olağanüstü zirvelerin bu anlamda son derece önemli sonuçlar doğurduğu, burada alınan kararların Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna taşındığı ve Genel Kurulda, Birleşmiş Milletler üyelerinin büyük çoğunluğuyla Amerika Birleşik Devletlerinin tek taraflı olarak başkentini Kudüs’e taşıma kararının esasen reddedildiği, Büyükelçimizi geri çekerek ilişkilerimizin siyasi anlamda dondurulmuş olması en somut cevap olarak verildiği,

En büyük insani kalkınma yardımlarının Filistin’e yapıldığı, Filistin’in kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi noktasında destekler verildiği,

Filistin’le vize muafiyeti konusu milletimizin de hassasiyet duyduğu zaman zaman tartışılan gündeme gelen bir konu olduğu, ancak Filistinlilere vize uygulanmasının esasen Filistinlilerin talebi üzerine alınan bir karar olduğu, Filistin halkının orada davasını sahiplenmesi ve mücadele etmesi noktasında Filistin yönetiminin bir hassasiyetinin olduğu,

Anlaşma metninin 3’üncü maddesinin dördüncü fıkrasıyla ilgili olarak ülkemizin girişimcilerinin yatırımcı olduğu daha çok yoğunluktaki ülkelerde girişlerinde ihtiyaç duyduğu kişilerin oraya gönderilmesinde herhangi bir problemle karşılaşmaması için daha sağlam bir referans olması bakımından tercih edildiği,

Anlaşma metninin 13’üncü maddesiyle ilgili olarak eski anlaşmalarda belgelerin iletilmesiyle ilgili olarak böyle özel bir düzenlemenin bulunmadığı, buna karşın son yıllarda özellikle tahkim davaları söz konusu olduğunda yatırım anlaşmalarında, iletişimi tek bir kaynaktan verimli bir şekilde ve yasal dayanağı sağlamak adına ülkelerin karşılıklı olarak bu türden belgelerin nereye iletilmesi gerektiği konusunu spesifik olarak belirtmeye başlaması nedeniyle son dönemde imzaladığımız anlaşmalarda bu hususa bir madde olarak anlaşmada mutlaka yer verildiği,

belirtilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş ve Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	Denizli	Antalya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatimoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
İzmir	Adana	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye <i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Atilla Ödünç</i> Bursa	Üye <i>Kamil Aydın</i> Erzurum
Üye <i>Utku Çakırözer</i> Eskişehir (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Ali Şahin</i> Gaziantep	Üye <i>Mehmet Güzelmansur</i> Hatay (Muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>Ahmet Hamdi Çamlı</i> İstanbul	Üye <i>Yunus Emre</i> İstanbul (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Ümit Özdağ</i> İstanbul
Üye <i>Serpil Kemalbay Pekgözegü</i> İzmir	Üye <i>Niyazi Güneş</i> Karabük (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>İsmail Özdemir</i> Kayseri

MUHALEFET ŞERHİ

05.09.2018 tarihinde imzalanan söz konusu anlaşmanın 3. maddesinin 4. fıkrasına göre, “Her bir Akit Taraf, kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, diğer Akit Tarafın bir yatırımcısının yatırımı ile bağlantılı olarak, yurtdışından gelerek üst düzey yönetici, müdür, uzman veya teknik personel olarak istihdam edilen gerçek kişilere giriş ve geçici ikamet izni sağlar.”

İşaret edilen kişilere giriş ve geçici ikamet izni sağlanması hususunun bir başvuru ve değerlendirme sürecine tâbi olmadığı anlaşılmaktadır. Oysa, benzer anlaşmalarda, bu yönde yapılan başvuruların iyi niyetle değerlendirileceğine ilişkin bir ifade yer almaktadır. Bu anlaşma kapsamında, Filistin’den Türkiye’ye gelecek kişilerin giriş ve geçici ikamet konusunda başvuru yapmaları ve bu başvurunun Türkiye’deki ilgili makamlar tarafından değerlendirilmesinin ülkemizin güvenliği açısından doğru olacağını düşünüyoruz.

Ayrıca, “Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü” başlıklı 10. madde ve “Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü” başlıklı 12. madde uyarınca Türkiye’ye iletilecek belgeler için alıcı adresi “Belgelerin İletilmesi” başlıklı 13. maddeye göre Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, Beştepe-Ankara’da bulunan Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü’dür. Türkiye’nin imzaladığı uluslararası anlaşmalarla ilgili irtibat noktasının Dışişleri Bakanlığı olmaması düşündürücüdür. Benzer anlaşmalar incelendiğinde, Filistin’le imzalanan anlaşmanın 13. maddesine özdeş bir maddenin olmadığı görülmektedir.

Yukarıdaki sunulan gerekçelerle söz konusu anlaşmaya muhalifiz.

15.01.2020

Yunus Emre
İstanbul

Utku Çakırözer
Eskişehir

Mehmet Güzelmansur
Hatay

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
NUMAN KURTULMUŞ’UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
FİLİSTİN DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE
KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA VE
ANLAŞMADA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR NOTALARIN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 5 Eylül 2018 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma” ve Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair “Notalar”ın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
FİLİSTİN DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE
KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA VE
ANLAŞMADA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR NOTALARIN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
FİLİSTİN DEVLETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Hükümeti;

Özellikle bir Akit Tarafın yatırımcılarının, diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımları ile ilgili olarak, Akit Taraflar arasındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile;

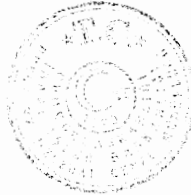
Bu gibi yatırımlara tanınacak muameleye ilişkin bir anlaşmanın sermaye ve teknoloji akımı ile Akit Tarafların ekonomik kalkınmasını teşvik edeceğini kabul ederek;

Yatırımlara adil ve hakkaniyete uygun muamele edilmesinin; yatırımlar için istikrarlı bir ortamın idamesi açısından arzulanır olduğuna ve ekonomik kaynakların etkin kullanımının en üst düzeye çıkarılmasına ve yaşam standartlarının geliştirilmesine katkıda bulunacağına dair mutabık kalarak; ve

Bu amaçlara sağlık, güvenlik ve çevreye ilişkin genel uygulama önlemlerinin yanı sıra uluslararası kabul görmüş işçi haklarını da zayıflatmadan ulaşılabileceğine ikna olarak;

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına ilişkin bir anlaşmanın yapılmasına karar vermiş olarak;

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1
Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amacı bakımından;

1. “Yatırım” terimi; uzun süreli ekonomik ilişkiler kurmak amacıyla bir Akit Tarafın ülkesinde bu Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak edinilen ve sermaye veya diğer kaynakların taahhüdü, gelir veya kazanç beklentisi, risk yüklenme, ekonomik kalkınmaya katkı sağlama ya da belirli bir süre gibi yatırım özelliklerini taşıyan, iş faaliyetleri ile bağlantılı her türlü mal varlığını ifade eder ve bunlarla sınırlı olmamak üzere özellikle aşağıdakileri içerir¹:

(a) taşınır ve taşınmaz malların yanı sıra ipotek, rehin, kefalet gibi diğer haklar ve malvarlığının bulunduğu Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak tanımlanan diğer benzer haklar;

(b) yeniden yatırılan gelirler;

(c) para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan diğer haklar;

(d) hisseler, hisse senetleri veya şirketlere kişilere iştirakin diğer her türlü şekli;

(e) özellikle patentler, endüstriyel tasarımlar, teknik süreçler gibi sınai ve fikri mülkiyet haklarının yanında ticari markalar, ticari itibar, ve know-how;

(f) doğal kaynaklara yönelik imtiyazlar da dahil olmak üzere, kanun veya sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları.

2. “Yatırımcı” terimi:

Diğer Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapmış olan:

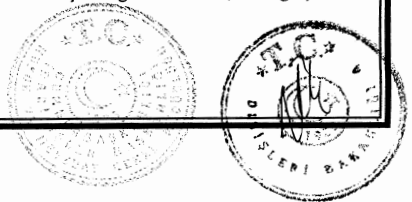
(a) kanunlarına göre, bir Akit Tarafın vatandaşlığını haiz gerçek kişileri;

(b) kayıtlı işyerleri ile birlikte etkin iş faaliyetleri bir Akit Tarafın ülkesinde bulunan ve o Akit Tarafın kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş olan, o Akit Tarafın ülkesinde bir yatırım yapmış olan şirket, kuruluş, firma, iş ortaklığını;

ifade eder.

3. “Gelirler” terimi; bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder ve bunlarla sınırlı olmamakla beraber özellikle, kar, faiz, sermaye kazançları, royaltiler, ücretler ve temettüleri içerir.

¹ Daha fazla kesinlik açısından, bir malvarlığının, yatırım özelliklerini taşımadığı durumlarda, alacağı şekle bakılmaksızın bu malvarlığı yatırım olarak kabul edilmez.

4. “Ülke” terimi:

(a) Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili olarak; kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve bunların üzerindeki hava sahasını, aynı zamanda, canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla Türkiye’nin uluslararası hukuka uygun olarak egemen hak ve yetkilere sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.

(b) Filistin Devleti ile ilgili olarak; Filistin Devletinin uluslararası hukuk ve ulusal kanun ve düzenlemeleri uyarınca uygulanan, ülkesi ve karasuları ve bunların yatağı ve toprakaltı ve üzerlerindeki hava sahasını ve münhasır ekonomik bölgesi ve kıta sahanlığını ifade eder.

MADDE 2
Uygulama Kapsamı

1. İşbu Anlaşma, bir Akit Tarafın ülkesinde, bu Akit Tarafın ulusal kanun ve düzenlemelerine ve politikalarına uygun olarak, diğer Akit Taraf yatırımcısı tarafından işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra yapılmış yatırımlara uygulanır.

2. İşbu Anlaşma, yürürlüğe girmesinden önce meydana gelen olaylardan kaynaklanan, veya yürürlüğe girmesinden önce çözümlenmiş olan ya da halihazırda mahkeme veya tahkim sürecinde olan yatırım uyuşmazlıklarına uygulanmaz.

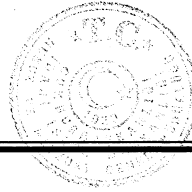
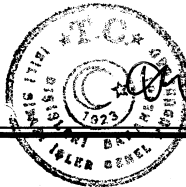
MADDE 3
Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Akit Taraf, kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, kendi ülkesinde, diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırım yapması için uygun koşulların yaratılmasını teşvik eder; ve kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde bu gibi yatırımları kabul eder.

2. Her bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımları, diğer Akit Tarafın ülkesinde her zaman adil ve hakkaniyete uygun muamele ile tam koruma ve güvenlik de dâhil olmak üzere, uluslararası hukukun asgari muamele standartlarına uygun bir muameleye tabi tutulur. Akit Taraflardan hiçbirisi, makul olmayan veya ayrımcı tedbirlerle bu gibi yatırımların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, işletilmesine, faydalanılmasına, genişletilmesine, satışına, tasfiyesine veya elden çıkarılmasına hiçbir şekilde engel olmaz.

3. Her bir Akit Taraf, kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, diğer Akit Tarafın yatırımlarına ilişkin başvurularını ve diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına ilişkin gerekli izinlerin gecikmeksizin verilmesini iyi niyetle değerlendirir.

4. Her bir Akit Taraf, kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, diğer Akit Tarafın bir yatırımcısının yatırımı ile bağlantılı olarak, yurtdışından gelerek üst düzey yönetici, müdür, uzman veya teknik personel olarak istihdam edilen gerçek kişilere giriş ve geçici ikamet izni sağlar.

MADDE 4
Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Her bir Akit Taraf, kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, diğer Akit Tarafın yatırımlarını herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uygulanan daha az elverişli olmayacak şekilde ülkesine kabul eder.

2. Her bir Akit Taraf, kurulmuş olan bu yatırımlara, bunların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, işletilmesine, faydalanılmasına, genişletilmesine, satışına, tasfiyesine veya elden çıkarılmasına ilişkin olarak, kendi yatırımcılarının yatırımları ya da herhangi bir üçüncü ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, bundan daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunur.

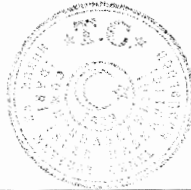
3. Akit Taraflar, kendi ulusal mevzuatları çerçevesinde, bir yatırımın yapılması ve sürdürülmesiyle ilgili olarak diğer Akit Tarafın ülkesine girmek isteyen her bir Akit Taraf vatandaşının girişi ve geçici ikameti için yapılan başvuruları iyi niyetle değerlendirir.

4. (a) İşbu Maddenin hükümleri, bir Akit Tarafın tamamen ya da kısmen vergilendirmeye ilişkin herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenleme ile tanımlanmış olduğu bir muameleyi, tercihi veya ayrıcalığı, diğer Akit Tarafın yatırımcılarına da sağlamakta yükümlü olduğu şeklinde yorumlanmaz.

(b) İşbu Anlaşmanın Ayrımcılık Yapmama, Ulusal Muamele ve En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi hükümleri, Akit Taraflardan herhangi birinin, bir gümrük birliği, ekonomik birlik veya parasal birliğe, bir ortak pazara veya serbest ticaret bölgesine üyeliğinden veya bunlarla ortaklığından kaynaklanan ve bu Akit Tarafın kendi vatandaşlarına ya da şirketlerine, veya bu gibi bir birliğin, ortak pazarın ya da serbest ticaret bölgesinin üye devletlerinin vatandaşlarına veya şirketlerine veya herhangi bir üçüncü ülke vatandaşlarına veya şirketlerine tanımlanmış olduğu tüm mevcut veya gelecekteki avantajlara uygulanmaz.

(c) Daha fazla kesinlik açısından, bu Maddenin 1. ve 2. fıkralarında belirtilen En Çok Gözetilen Ulus muamelesi, Madde 10'da veya diğer uluslararası anlaşmalarda düzenlenen yatırımcı-devlet uyuşmazlık çözümü süreçleri ya da mekanizmalarını içermez.

(d) İşbu Anlaşmanın 3. ve 4. Maddelerinin hükümleri, Akit Taraflardan birini, toprak, gayrimenkul ve bunlar üzerindeki aynı hakların edinimi bakımından kendi yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muamelelerin aynısını diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına uygulamakla yükümlü kılmaz.

MADDE 5
Genel İstisnalar

1. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü, bir Akit Tarafın:

(a) insan, hayvan veya bitki hayatı veya sağlığının veya çevrenin korunması için düzenlenen ve uygulanan;

(b) canlı veya cansız tükenebilir doğal kaynakların korunmasıyla ilgili;

ayırıcı olmayan herhangi bir yasal önlemi almasına, sürdürmesine ya da uygulamasına engel olacak şekilde yorumlanamaz.

2. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü:

(a) bir Akit Tarafın, temel güvenlik çıkarlarına aykırı gördüğü herhangi bir bilgiyi açıklamasını veya böyle bir bilgiye erişime izin vermesini gerektirecek şekilde;

(b) hiçbir Akit Tarafın;

(i) silah, cephane ve savaş gereçleri ticareti ile bir askeri ya da diğer bir güvenlik kuruluşuna doğrudan veya dolaylı olarak diğer mal, teçhizat, hizmet ve teknoloji sağlama amacıyla yapılan ticaret ve işlemlere ilişkin;

(ii) savaş zamanında veya uluslararası ilişkilerle ilgili diğer acil durumlarda; veya

(iii) nükleer silahların veya diğer patlayıcı nükleer cihazların yayılmasının önlenmesine ilişkin ulusal politikaların veya uluslararası anlaşmaların uygulanmasıyla ilgili olarak;

kendi temel güvenlik ve ekonomik çıkarlarının korunması için gerekli gördüğü tedbirleri almasına engel olacak şekilde; veya

(c) herhangi bir Akit Tarafı, uluslararası barış ve güvenliğin sürdürülmesi için Birleşmiş Milletler Şartı'ndan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla harekete geçmekten alıkoymak şekilde,

yorumlanamaz.

3. Böyle bir önlemin alınması, sürdürülmesi ya da uygulanması bu önlemlerin keyfi ya da makul olmayan şekilde uygulanmaması ya da diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımları üzerinde gizli bir kısıtlama oluşturmaması koşuluna bağlıdır.

MADDE 6

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, kamu yararı gözetilerek, ayrımcı olmayacak biçimde; anında, yeterli ve etkin tazminat ödenerek, uygun hukuki usule ve işbu Anlaşmanın 4. Maddesinde belirtilen genel muamele prensiplerine göre yapılanlar hariç olmak üzere kamulaştırılmaz, devletleştirilmez veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirlere (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) maruz bırakılmaz.
2. Sağlık, güvenlik ve çevre gibi halkın refahını ilgilendiren meşru hedeflerin korunması amacıyla düzenlenen ve uygulanan ayrımcı olmayan yasal önlemler, dolaylı kamulaştırma teşkil etmez.
3. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya kamuoyuna duyurulduğu tarihten hemen önceki piyasa değerine eşit olur. Tazminat gecikme olmaksızın ödenir ve 8. Maddenin 2. fıkrasında da belirtildiği üzere serbestçe transfer edilebilir.
4. Tazminat serbestçe değiştirilebilir bir para birimi ile ödenir ve tazminatın ödenmesinde gecikme olması halinde, kamulaştırmanın yapıldığı tarihten ödemenin yapılacağı tarihe kadar uygun bir faiz oranı içerir.

MADDE 7

Kayıplar için Tazminat

1. Akit Taraflardan herhangi birinin bir yatırımcısının yatırımlarının diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş, ulusal acil durum, isyan, iç karışıklık, ayaklanma nedeniyle zarar görmesi durumunda, bu yatırımcı, diğer Akit Tarafın ulusal kanunları çerçevesinde, zararının karşılanması, tazmin edilmesi ve diğer anlaşmazlığın çözüm yöntemleri bakımından, herhangi bir üçüncü ülke yatırımcısına uygulanan muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulur.
 2. Bu Maddenin 1. fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, 1. fıkra da belirtilen durumlardan herhangi birinde, diğer Akit Tarafın ülkesinde,
 - (a) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamları tarafından mallarına el konulması; veya
 - (b) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamları tarafından mallarının çatışma halinde olmadığı ya da durum bunu zorunlu kılmadığı halde tahrip edilmesi;nedeniyle zarara uğrayan bir Akit Taraf yatırımcılarının zararları; 6. Madde (Kamulaştırma ve Tazminat) uyarınca, hızlı, yeterli ve etkin bir şekilde karşılanır ya da tazmin edilir.
- Hâsıl olan ödemeler başka bir para birimine serbestçe çevrilebilir.

MADDE 8
Transferler

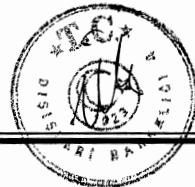
1. Her bir Akit Taraf, bir yatırıma ilişkin bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verir. Bu gibi transferler, aşağıdakileri içerir:

- (a) ana sermaye ve yatırımı sürdürmek veya artırmak amaçlı ek meblağlar;
- (b) gelirler;
- (c) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar;
- (d) 6. ve 7. Maddelele ilişkin tazminatlar;
- (e) yatırımla ilgili kredilere ilişkin geri ödemeler ve bunlarla ilişkili faiz ödemeleri;
- (f) bir Akit Tarafın ülkesinde bir yatırımla ilgili çalışma izinlerini almış olan diğer bir Akit Tarafın vatandaşlarının aldığı maaşlar, ücretler ve diğer ödemeler;
- (g) bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeler.

2. Aksi yatırımcı ve ev sahibi Akit Tarafça kararlaştırılmadıkça, transferler; yatırımın yapılmış olduğu çevrilebilir para birimi veya herhangi bir çevrilebilir para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli piyasa döviz kuru üzerinden yapılır.

3. İstisnai durumlarda, ödeme ve sermaye hareketlerinin ciddi ödemeler dengesi güçlüğü doğurması durumlarında, her bir Akit Taraf transferleri aşağıdaki önlemlerle, ilgili kanun ve düzenlemelerinin hakkaniyete uygun, ayrımcı olmayan ve iyi niyetli uygulanması çerçevesinde, geçici olarak kısıtlayabilir:

- (a) çalışanların haklarının korunmasını da içerecek şekilde; iflas, ödeme aczi veya alacaklı haklarının korunması;
- (b) menkul kıymetler, vadeli işlemler, opsiyonlar veya türevlerin ihracı, ticareti ya da bunlarla ilgili faaliyetler;
- (c) cezai suçlar ve suçlardan kaynaklanan gelirlere el konması;
- (d) kanunların uygulanması ya da finansal düzenleyici kurumlara destek amacıyla gerekli olan hallerde, transferlerin finansal olarak raporlanması ya da kaydının tutulması;
- (e) adli ya da idari yargılama kararlarına uyulmasının sağlanması; ve
- (f) vergilendirme.

MADDE 9

Halefîyet

1. Eğer Akit Taraflardan biri yatırımcılarının yatırımlarını ticari olmayan risklere karşı korumak amacıyla bir kamu sigortası veya garanti planına sahipse ve bu Akit Tarafın bir yatırımcısı bu sigortayı edinmiş veya plana katılmışsa, sigortalayanın yatırımcı ile sigortalayan arasındaki sigorta sözleşmesinin şartlarından kaynaklanan her türlü halefîyeti diğer Akit Tarafça tanınır.
2. Sigortalayan halefîyetten dolayı yatırımcının haklarını kullanmaya ve taleplerini öne sürmeye yetkilidir ve yatırım ile ilgili yükümlülükleri üstlenir. Halef olunan haklar veya talepler yatırımcının özgün hak veya taleplerini aşmaz.
3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyumsuzluklar işbu Anlaşmanın 10. Maddesinin hükümlerine göre çözümlenir.

MADDE 10

Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyumsuzlukların Çözümü

1. İşbu Madde bir Akit Taraf ile diğer Akit Taraf yatırımcısı arasında, işbu Anlaşma kapsamında ev sahibi Akit Tarafın bir yükümlülüğünün iddia edilen ihlaline ilişkin olarak çıkan ve yatırımcının veya yatırımlarının kayba veya zarara uğramasına sebep olan uyumsuzluklara uygulanır.
2. Akit Taraflardan biri ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında bu yatırımcının yatırımı ile ilgili olarak çıkan uyumsuzluklar, yatırımcı tarafından yatırımın yapıldığı Akit Tarafa ayrıntılı bilgi içerecek şekilde yazılı olarak bildirilir. Mümkün olduğu ölçüde, yatırımcı ve ilgili Akit Taraf bu uyumsuzlukları danışmalar ve müzakereler yoluyla iyi niyetle çözmeye gayret ederler.
3. Bu uyumsuzlukların, 2.fıkra da belirtilen yazılı bildirim tarihini takip eden altı (6) ay içerisinde dostane şekilde çözümlenememesi halinde, uyumsuzluklar yatırımcının seçebileceği üzere:
 - (a) ülkesinde yatırım yapılmış olan Akit Tarafın yetkili mahkemesine;
 - veya
 - (b) Uyumsuzluğun tarafı olan Akit Taraf ve diğer Akit Tarafın her ikisinin de üye olması koşuluyla, "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyumsuzluklarının Çözümü Sözleşmesi" ile kurulmuş Yatırım Uyumsuzluklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID);
 - (c) sadece uyumsuzluğa taraf olan Akit Tarafın veya diğer Akit Tarafın, her ikisi olmamak koşuluyla, ICSID'e üye olması durumunda, ICSID Ek İmkan Kurallarına;

(d) Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 15 Aralık 1976 tarihinde kabul edilen ve 2010 yılında revize edilen, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL) Tahkim Usulü Kurallarına göre kurulacak bir ad hoc hakem mahkemesine; veya;

(e) İstanbul Tahkim Merkezi (ISTAC)'ne;

(f) uyuşmazlığın taraflarının üzerinde uzlaştıkları diğer tahkim kurallarına veya tahkim kurumlarına

sunulabilir.

4. Yatırımcının uyuşmazlığı işbu Maddenin 3. fıkrasında bahsedilen uyuşmazlık çözüm yollarından birine sunduğu andan itibaren, bu yollardan birinin seçimi nihaidir.

5. Bir yatırım uyuşmazlığının ICSID'in görev alanı ve tahkim mahkemesinin yargılama yetkisi içerisinde bulunup bulunmadığına yönelik karar verilirken; işbu Maddenin 3. fıkrasının (b) bendi kapsamında teşkil etmiş olan tahkim mahkemesi, Türkiye Cumhuriyeti'nce 3 Mart 1989 tarihinde, hangi uyuşmazlıkların ICSID yargılamasına sunulmaya uygun olup olmadığına ilişkin ICSID Sözleşmesi'nin 25'inci Maddesinin 4'üncü Fıkrası doğrultusunda ICSID'e sunulmuş olan bildirimde işbu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olarak uyar.

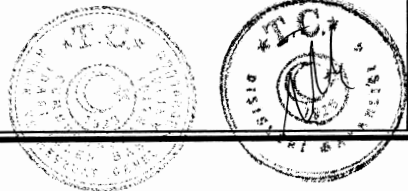
6. Tahkim mahkemesi kararlarını, işbu Anlaşmanın hükümlerine, uyuşmazlığın tarafı olan ve ülkesinde yatırımın yapıldığı Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine (kanunlar ihtilafına ilişkin kurallar da dâhil olmak üzere) ve her iki Akit Tarafça kabul edilen ilgili uluslararası hukuk ilkelerine uygun olarak alır.

7. Tahkim kararları uyuşmazlığın bütün tarafları için nihai ve bağlayıcıdır. Her bir Akit Taraf verilen kararları kendi ulusal kanunları çerçevesinde yerine getirir.

MADDE 11 **Faydaların Reddi**

1. Bir Akit Taraf işbu Anlaşma'dan kaynaklanan faydaların, diğer Akit Tarafın bir şirketi olan bu Akit Tarafın bir yatırımcısına ve bu gibi bir yatırımcının yatırımlarına uygulanmasını, söz konusu şirketin kanunları çerçevesinde kurulmuş olduğu Akit Tarafın ülkesinde etkin faaliyetlerinin olmaması veya Akit Taraf olmayan bir Tarafın yatırımcısının veya Anlaşmanın faydalarının uygulanmasını reddeden Akit Tarafın yatırımcılarının bu şirkete sahip olması veya idare etmesi halinde reddedebilir.

2. Faydaların tanınmasını reddeden Akit Taraf, faydaların reddinden önce mümkün olduğu ölçüde, diğer Akit Tarafı haberdar eder.

MADDE 12
Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Cözümü

1. Akit Taraflar işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasıyla ilgili aralarında çıkan herhangi bir uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde hızlı ve hakkaniyete uygun bir çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu gibi çözümlere varmak için doğrudan ve anlamlı müzakerelerde bulunmayı kabul ederler.

2. Eğer Akit Taraflar uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı (6) ay içerisinde yukarıda belirtilen yöntemler ile kendi aralarında bir anlaşmaya varamazlarsa uyuşmazlık, Akit Taraflardan herhangi birinin isteği üzerine, üç üyeli bir tahkim mahkemesine sunulabilir.

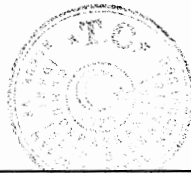
3. Talebin alınmasından itibaren iki (2) ay içerisinde, her bir Akit Taraf bir hakem tayin edecektir. Tayin edilen bu iki hakem üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü hakemi Başkan olarak seçer. Akit Taraflardan herhangi birinin belirtilen süre içinde hakemi atayamaması halinde, diğer Akit Taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan atamayı yapmasını talep edebilir.

4. Eğer her iki hakem atanmalarından itibaren iki (2) ay içerisinde Başkan seçiminde anlaşmaya varamazlar ise, Başkan Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından atanır.

5. Eğer, bu Madde'nin 2'inci ve 3'üncü fıkralarında belirtilen durumlarda, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı söz konusu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Başkan Vekili tarafından yapılacaktır ve eğer Başkan Vekili de bu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Vekili Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılır.

6. Tahkim Mahkemesi Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç (3) ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer hükümleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaktır. Böyle bir anlaşmanın olmaması halinde, Tahkim Mahkemesi, genel kabul görmüş uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak, usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep edecektir.

7. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz (8) ay içerisinde bütün beyanlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve Tahkim Mahkemesi, hangisi daha sonra gerçekleşirse, son beyanların sunulduğu veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki (2) ay içinde karara varacaktır. Tahkim Mahkemesi, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alacaktır. Tahkim Mahkemesi, kararını, işbu Anlaşmayı temel almak suretiyle ve Akit Taraflar arasında uygulanabilir uluslararası hukuka uygun olarak alır.

8. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Bununla birlikte, Tahkim Mahkemesi giderlerin daha yüksek bir oranının Akit Taraflardan biri tarafından ödenmesine re'sen karar verilebilir.

9. Eğer bir uyuşmazlık, işbu Anlaşmanın 10'uncu Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuşsa ve hala mahkeme önündeysen, aynı uyuşmazlık işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulamaz. Bu durum, her iki Akit Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurulmasını engellemez.

MADDE 13
Belgelerin İletilmesi

İşbu Anlaşmanın 10. ve 12. Maddeleri kapsamındaki uyuşmazlıklara ilişkin Türkiye gönderilecek bildirimler ve diğer belgeler;

Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü
Cumhurbaşkanlığı Külliyesi
06560 Beştepe - Ankara
Türkiye

adresine iletilir.

İşbu Anlaşmanın 10. ve 12. Maddeleri kapsamındaki uyuşmazlıklara ilişkin Filistin Devletine gönderilecek bildirimler ve diğer belgeler;

Legal Department
Palestinian Investment Promotion Agency "PIPA"
P.O. Box 1984
Ramallah-Palestine

adresine iletilir.

MADDE 14

Yürürlüğe Girme, Yürürlük Süresi, Değişiklik ve Yürürlükten Kaldırma

1. İşbu Anlaşma, Akit Tarafların, yürürlüğe girmeye ilişkin gerekli dâhili yasal işlemlerin tamamlandığına dair yazılı ve diplomatik kanallarla yapılan bildirimlerden sonuncusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe girecektir.
2. Anlaşma on (10) yıllık bir dönem boyunca yürürlükte kalacak ve bu Maddenin 2. fıkrasına göre sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalmaya devam edecektir.
3. İşbu Anlaşma Akit Tarafların karşılıklı yazılı rızasıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Bu değişiklikler işbu Maddenin ilk fıkrasında belirtilen aynı yasal usul çerçevesinde yürürlüğe girer.
4. Akit Taraflardan her biri, bir yıl öncesinden diğer Akit Tarafa yazılı bir bildirimde bulunarak ilk on yıllık dönemin sonunda veya bu tarihten sonra herhangi bir zamanda Anlaşmayı feshedebilir.
5. İşbu Anlaşmanın sona erdiği tarihten önce yapılan veya edinilen ve işbu Anlaşmanın diğer bir şekilde uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, işbu Anlaşmanın diğer tüm Maddelerinin hükümleri sona erme tarihinden itibaren bir on (10) yıl daha geçerli olmaya devam eder.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, İşbu Anlaşma Hükümetlerince yetkili kılınan ve aşağıda imzası bulunan temsilciler tarafından imzalanmıştır.

Ankara'da 5 Eylül 2018 tarihinde üç nüsha olarak Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır.

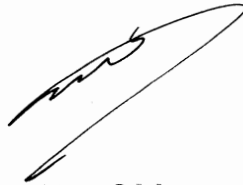
İşbu Anlaşmanın yorumunda farklılık olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına**

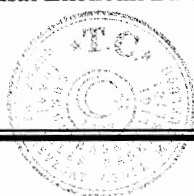

**Ruhsar Pekcan
Ticaret Bakanı**

**Filistin Devleti
Hükümeti Adına**

**Abeer Odeh
Ulusal Ekonomi Bakanı**

2019/50650359-OAGY/23274319

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, Filistin Devleti Ankara Büyükelçiliği'ne saygılarını sunar ve 5 Eylül 2018 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın kısmen tadil edilmesi ihtiyacının hâsıl olduğunu bildirmekten onur duyar.

Bu çerçevede, Türk tarafınca adigeçen Anlaşmanın Türkçe ve İngilizce nüshalarında yapılan inceleme sonucunda;

- Anlaşmanın Türkçe nüshasının 1. maddesinin 4. fıkrasının (b) bendinde Filistin ülkesinin tanımı, İngilizce nüshayla uyumlu olmasını teminen "...ve bunların yatağı ve toprakaltı ve üzerlerindeki hava sahasını **ve münhasır ekonomik bölgesi ve kıta sahanlığını** ifade eder." şeklinde düzenlenmiş,

-Anlaşmanın Türkçe nüshasının 6. maddesinin 3. fıkrasında geçen "**adil**" kelimesi, İngilizce nüshada bulunmadığı cihetle Türkçe nüshadan çıkartılmış,

-Anlaşmanın Türkçe nüshasının 7. maddesinin 1. fıkrasındaki "**ihtilâl**" kelimesi, İngilizce nüshada bulunmadığı cihetle çıkartılmış,

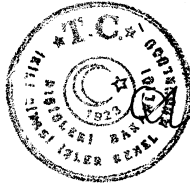
-Anlaşmanın Türkçe nüshasının 7. maddesinin 1. fıkrasındaki "..anlaşmazlığın hali yöntemleri.." ibaresi "..anlaşmazlığın **çözüm** yöntemleri.." şeklinde değiştirilmiş,

- Anlaşmanın Türkçe nüshasının 7. maddesinin 2. fıkrası (b) bendinde "..bunu zorunlu kılmadığı.." ibaresinin önüne "**durum**" kelimesi eklenmiş,

-Anlaşmanın İngilizce nüshasının 13. maddesinde yer verilen belgelerin iletileceği adres, Türkçe nüshadaki gibi Türkçe olarak ifade edilmiştir.

Bakanlık, sözkonusu değişiklik önerilerinin dercedildiği yeniden basılmış ilgili Anlaşma nüshalarının örneklerini ekte sunmaktan ayrıca onur duyar.

Filistin Devleti Büyükelçiliği
ANKARA

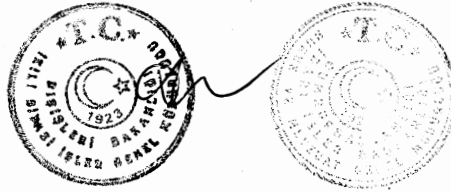
Türk tarafının yukarıda maruz değişiklik önerilerine Filistin tarafının yanıtının bildirilmesi ve mezkur öneriler kabul edildiği takdirde, keyfiyetin Bakanlığa Nota ile teyit edilmesi saygıdeğer Büyükelçilikten rica olunur.

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı bu vesileyle Filistin Devleti Ankara Büyükelçiliği'ne en derin saygılarını yineler.

Ankara, 27 Mayıs 2019

Ek: 3 sayfa.

4. “Ülke” terimi:

(a) Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili olarak; kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve bunların üzerindeki hava sahasını, aynı zamanda, canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla Türkiye’nin uluslararası hukuka uygun olarak egemen hak ve yetkilere sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.

(b) Filistin Devleti ile ilgili olarak; Filistin Devletinin uluslararası hukuk ve ulusal kanun ve düzenlemeleri uyarınca uygulanan, ülkesi ve karasuları ve bunların yatağı ve toprakaltı ve üzerlerindeki hava sahasını ve münhasır ekonomik bölgesi ve kıta sahanlığını ifade eder.

MADDE 2
Uygulama Kapsamı

1. İşbu Anlaşma, bir Akit Tarafın ülkesinde, bu Akit Tarafın ulusal kanun ve düzenlemelerine ve politikalarına uygun olarak, diğer Akit Taraf yatırımcısı tarafından işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra yapılmış yatırımlara uygulanır.

2. İşbu Anlaşma, yürürlüğe girmesinden önce meydana gelen olaylardan kaynaklanan, veya yürürlüğe girmesinden önce çözümlenmiş olan ya da halihazırda mahkeme veya tahkim sürecinde olan yatırım uyuşmazlıklarına uygulanmaz.

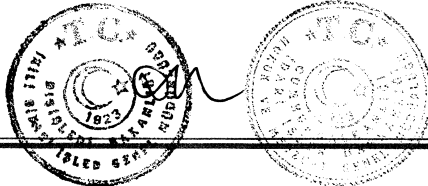
MADDE 3
Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Akit Taraf, kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, kendi ülkesinde, diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırım yapması için uygun koşulların yaratılmasını teşvik eder; ve kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde bu gibi yatırımları kabul eder.

2. Her bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımları, diğer Akit Tarafın ülkesinde her zaman adil ve hakkaniyete uygun muamele ile tam koruma ve güvenlik de dâhil olmak üzere, uluslararası hukukun asgari muamele standartlarına uygun bir muameleye tabi tutulur. Akit Taraflardan hiçbiri, makul olmayan veya ayrımcı tedbirlerle bu gibi yatırımların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, işletilmesine, faydalanılmasına, genişletilmesine, satışına, tasfiyesine veya elden çıkarılmasına hiçbir şekilde engel olmaz.

3. Her bir Akit Taraf, kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, diğer Akit Tarafın yatırımlarına ilişkin başvurularını ve diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına ilişkin gerekli izinlerin gecikmeksizin verilmesini iyi niyetle değerlendirir.

4. Her bir Akit Taraf, kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, diğer Akit Tarafın bir yatırımcısının yatırımı ile bağlantılı olarak, yurtdışından gelerek üst düzey yönetici, müdür, uzman veya teknik personel olarak istihdam edilen gerçek kişilere giriş ve geçici ikamet izni sağlar.

MADDE 6
Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, kamu yararı gözetilerek, ayrımcı olmayacak biçimde; anında, yeterli ve etkin tazminat ödenerek, uygun hukuki usule ve işbu Anlaşmanın 4. Maddesinde belirtilen genel muamele prensiplerine göre yapılanlar hariç olmak üzere kamulaştırılmaz, devletleştirilmez veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirlere (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) maruz bırakılmaz.

2. Sağlık, güvenlik ve çevre gibi halkın refahını ilgilendiren meşru hedeflerin korunması amacıyla düzenlenen ve uygulanan ayrımcı olmayan yasal önlemler, dolaylı kamulaştırma teşkil etmez.

3. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya kamuoyuna duyurulduğu tarihten hemen önceki piyasa değerine eşit olur. Tazminat gecikme olmaksızın ödenir ve 8. Maddenin 2. fıkrasında da belirtildiği üzere serbestçe transfer edilebilir.

4. Tazminat serbestçe değiştirilebilir bir para birimi ile ödenir ve tazminatın ödenmesinde gecikme olması halinde, kamulaştırmanın yapıldığı tarihten ödemenin yapılacağı tarihe kadar uygun bir faiz oranı içerir.

MADDE 7
Kayıplar için Tazminat

1. Akit Taraflardan herhangi birinin bir yatırımcısının yatırımlarının diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş, ulusal acil durum, isyan, iç karışıklık, ayaklanma nedeniyle zarar görmesi durumunda, bu yatırımcı, diğer Akit Tarafın ulusal kanunları çerçevesinde, zararının karşılanması, tazmin edilmesi ve diğer anlaşmazlığın çözüm yöntemleri bakımından, herhangi bir üçüncü ülke yatırımcısına uygulanan muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulur.

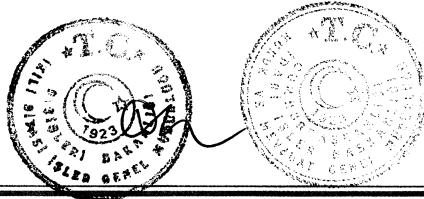
2. Bu Maddenin 1. fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, 1. fıkra da belirtilen durumlardan herhangi birinde, diğer Akit Tarafın ülkesinde,

(a) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamları tarafından mallarına el konulması; veya

(b) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamları tarafından mallarının çatışma halinde olmadığı ya da durum bunu zorunlu kılmadığı halde tahrip edilmesi;

nedeniyle zarara uğrayan bir Akit Taraf yatırımcılarının zararları; 6. Madde (Kamulaştırma ve Tazminat) uyarınca, hızlı, yeterli ve etkin bir şekilde karşılanır ya da tazmin edilir.

Hâsıl olan ödemeler başka bir para birimine serbestçe çevrilebilir.

9. A dispute shall not be submitted to an international arbitral tribunal under the provisions of this Article, if a dispute on the same matter has been brought before another international arbitral tribunal under the provisions of Article 10 and is still before the tribunal. This will not impair the engagement in direct and meaningful negotiations between both Contracting Parties.

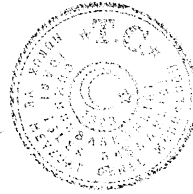
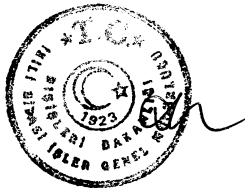
ARTICLE 13
Service of Documents

Notices and other documents in disputes under Articles 10 and 12 shall be served on the Republic of Turkey by delivery to:

Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü
Cumhurbaşkanlığı Külliyesi
06560 Beştepe - Ankara
Türkiye

Notices and other documents in disputes under Articles 10 and 12 shall be served on the State of Palestine by delivery to:

Legal Department
Palestinian Investment Promotion Agency "PIPA"
P.O. Box 1984
Ramallah-Palestine

EMBASSY OF THE
STATE OF PALESTINE
ANKARA

سفارة
دولة فلسطين
أنقرة

OAGY
2/7

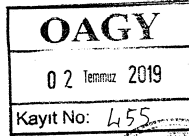
No : RT /282 FM – 19
Tarih : 01 / 07 / 2019

Filistin Devleti Büyükelçiliği T. C. Dışişleri Bakanlığı Ortadoğu ve Kuzey Afrika Dairesine en derin saygılarını sunar ve 2019/50650359-OAGY/23274319 sayılı ve 27 Mayıs 2019 tarihli yazınıza atfen, 5 Eylül 2018 tarihinde Ankara'da imzalanan " Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma" nın kısmen tadil edilmesi ile ilgili olarak, Filistin tarafı, önerilen değişiklikleri onayladığını bildirmekten şeref duyar.

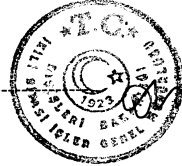
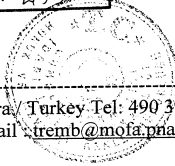
Bu vesile ile Filistin Devleti Büyükelçiliği T. C. Dışişleri Bakanlığı Ortadoğu ve Kuzey Afrika Dairesine en derin saygılarını yineler.

- T. C. Dışişleri Bakanlığı
Ankara.

Kılıç Ali Sk. No.5 Diplomatik site Oran – Ankara / Turkey Tel: 490 35 46
Mobile:0090 533 6597770 Fax: 490 40 77 e-mail: tremb@mofa.pna.ps

TBMM Basımevi - 2025